

d' enamorar-se així, d'equivocar-se així, d'exposar-se així,

Cicle a cura d'**Experimentem amb l'ART,**
amb Dolors Juarez, Judit Onsès i Isaac Sanjuan

Línia de fuga 0 | El títol del cicle és part d'una acció artística de Jordi Boldú a partir de dos versos lliures i robats a l'Enric Casasses, del llibre *D'equivocar-se així* (Barcelona: Edicions 62/Empúries, 1997). La proposta consta de la producció d'un adhesiu i la seva escampada per l'espai públic, i també els espais íntims, de Mollet i més enllà. Alhora actua com a títol del cicle.

Línia de fuga 4 | *Març - juny 2018*

Mixité

De molls i terra

Diàlegs entre el museu i Mollet

Una de les possibles línies que ens semblava interessant per al cicle de L'Aparador era aquella que treballés sobre el territori de Mollet del Vallès des de la idea de natura i paisatge degut a la tradició agrícola i vinculada al medi ambient que té. Contactar amb horticultors, pagesos, biòlegs i explorar aquest vessant paisatgístic i de territori; buscar maneres de relacionar-nos-hi des de L'Aparador i des del Museu Abelló; aprendre dels altres sabers existents a Mollet, sobre la seva història vinculada al camp, als boscos, als marges, als torrents i a les rieres, de Gallecs al Besòs, des d'un dels últims espais sense urbanitzar de la comarca a l'espai natural més urbanitzat.

Imaginant qui podria intervenir en aquesta línia de fuga, vam pensar en Mixité. Un col·lectiu que acumula ja diversos projectes d'aquest tipus i que, després de molt voltar, s'ha es-

tablert en terres vallesanes. Per la complexitat i mirada crítica amb què els aborden i per les pràctiques pedagògiques i col·lectives amb què treballen, ens va semblar interessant el seu encaix a L'Aparador. Conscients que el discurs està sempre embullat amb allò polític, cultural, social i econòmic, on les decisions i accions no són mai neutres, sinó que responen a un teixit d'interessos i de relacions de poder, ens va semblar interessant que abordessin per a L'Aparador algun projecte que impliqués diferents comunitats molletanes, establint connexions amb L'Aparador i el Museu Abelló. Així neix *De molls i terra*, un projecte que vincula la col·lecció d'Abelló amb el paisatge de Mollet i amb el disseny d'una nova marca de ciutat. Un projecte que connecta la idea de marca amb la identitat múltiple, diversa i transversal de la comunitat i del territori molletà.

Imatge 1

Les ciutats i la seva “marca”

El disseny d'una marca per a les ciutats és una demanda creixent dels municipis que reclamen més visibilització per atreure inversions i per promoure'n el desenvolupament econòmic, especialment, pel que fa al turisme. Diversos exemples del territori català ens mostren la construcció d'una imatge representativa que ha estat divulgada arreu amb la intenció, d'una banda, de fer créixer l'interès turístic i comercial i, de l'altra, de promoure la identitat i l'estima de la ciutat pels habitants. Un exemple clar és el de Manresa, que ha generat marca fent servir els valors patrimonials i culturals vinculats a la història religiosa de la ciutat amb la Cova de Sant Ignasi de Loiola i la Seu com a insígnies de la ciutat. Vic, per posar un altre exemple, ha difós una imatge identitària en relació amb els mercats; pobles com Avinyó amb la Fira dels Matiners, o Berga amb la Patum en són altres exemples.

Sovint s'agafen elements històrics, patrimonials o paisatgístics per crear una imatge, una marca, un tret característic que diferencia un territori concret de tota la resta. Però com es crea aquesta imatge? Com s'escull un element i no pas un altre? Quin ús se'n fa? Perquè és tan important el que representa una imatge com de quina manera i sota quina finalitat es difon. Sovint un municipi, o entitat territorial institucional (consells comarcals, diputacions, consorcis municipals, etc.) encarreguen a una empresa privada l'estudi i el disseny d'una marca. Aquest encàrrec inclou material gràfic, però també l'organització de diversos esdeveniments promocionals, tant dins del territori com fora, per donar-lo a conèixer. Aquestes empreses realitzen una diagnosi i anàlisi cultural i sociològica a través de la qual es promouen uns elements o uns altres. De

vegades, l'estudi comporta organitzar fires, actes de tota mena, o bé es limita a dissenyar el material gràfic que serà exposat a la via pública, al web de l'Ajuntament, etc.

En definitiva, la creació d'una marca es pot desenvolupar en molts nivells, però sovint la gestió és municipal/privada. En aquest sentit, aquest projecte es pregunta si seria possible crear una marca fluctuant, que s'adaptés a les múltiples mirades i canvis dels habitants del territori... Per a això, un aspecte clau és com es recullen i s'incorporen les múltiples identitats que existeixen en un lloc i com s'integren també els diferents sabers en el disseny. Sabers quotidians que són tant o més importants per a nosaltres i per al dia a dia d'una ciutat, i que no és possible resumir-los i encotillar-los en una sola història. És possible crear una imatge gràfica que a la vegada representi la diversitat d'identitats actuals, però també passades i futures? Com seria una icona gràfica que ho representi tot? Com podem crear una identitat gràfica a través d'un multivers de mirades, sabers, històries i anhels sobre un futur sostenible?

Imatge 2

Imatge 3

De molls i terra

Quins canvis hi ha hagut des que Mollet del Vallès fos la Capital Europea del Medi Ambient? Què ens n'expliquen les pintures i fotografies del territori? Podem nosaltres crear una nova imatge que representi la ciutat de Mollet i el seu patrimoni paisatgístic en pro de la sostenibilitat? Aquest projecte pretén posar en qüestió com es construeix la marca o imatge de ciutat i quin paper pot tenir la ciutadania a partir de la seva visió i valors sobre el patrimoni paisatgístic local i el seu desenvolupament lligat a la conservació i al respecte pel medi ambient.

L'escut i la imatge de la ciutat de Mollet del Vallès recull els dos grans elements característics del paisatge vallesà: el riu i els camps de blat, d'ordi o de canem. Aquesta és potser la iconografia més representativa, i podríem dir única, que podem trobar de la ciutat ja que no hi ha unanimitat en la identificació visual del paisatge d'aquest territori. Amb una cerca per la xarxa i els arxius, tant públics com privats de la ciutat, trobem ràpidament múltiples i diverses representacions gràfiques d'aquesta població, en tots els estils i formats possibles.

D'altra banda, Mollet ja es va adherir el 1996 a la Carta de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, i el 2008, al Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses per tal de millorar el medi ambient i afavorir la reducció de l'efecte hivernacle i el canvi climàtic. El 2015, va ser Capital Europea del Medi Ambient i va acollir la xarxa de municipis Green Leaf d'Europa. Aquestes accions han constituït part de la marca de la ciutat els darrers anys i es projecta ara com un element identitari del municipi.

Així, amb aquest projecte es proposa repensar la imatge de la ciutat de Mollet de manera que es reculli aquesta identitat múltiple i diversa. Aprofitant la relació entre Mollet i la sostenibilitat ambiental, durant el procés es proposa una reflexió

crítica de les polítiques institucionals sobre el medi ambient i el canvi climàtic dels darrers anys. Per això, treballem amb entitats ecologistes del territori, relacionades amb la conservació i l'estudi del paisatge i el medi ambient, pagesos i agricultors, així com veïns i veïnes usuaris dels espais naturals. Els hi proposarem reflexionar sobre el paisatge i la sostenibilitat des de la pròpia identitat individual i col·lectiva respecte de la seva ciutat per, posteriorment, recollir tots aquests inputs i dissenyar una imatge gràfica que identifiqui la pluralitat de visions que descriuen el passat, el present i el futur de la ciutat de Mollet.

Paisatge i Mollet des de la col·lecció Abelló

Primera activitat proposada per Mixité al públic en general. El(s) paisatge(s) de Mollet a través de les arts, a partir de la col·lecció del Museu Abelló. WhatsApp activat, auriculars posats. Mirada selectiva. Activem tots els nostres imaginaris i cultura visual sobre paisatge i Mollet. Recorrem primer el museu i després la casa taller d'Abelló. Mentre rebem per WhatsApp àudios que llegeixen narracions sobre Mollet, i ens suggereixen maneres de mirar, explorem pintures, escultures, dibuixos, gravats, i objectes personals que associem al paisatge i a aquesta ciutat. Mollet hi és des de moltes mirades diferents. El paisatge hi és des de més plans diferents. Compartim inquietuds, reflexions, preguntes, records, experiències. I les imatges compartides per WhatsApp ressonen diferent en cadascuna de nosaltres. A una li evoca un record; a l'altra, una reflexió sobre Mollet, l'altra ho interpreta diferent, l'altra ho connecta amb una altra imatge, i així anem teixint converses per WhatsApp, creant un relat comú i col·laboratiu.

Una pintura abstracta esdevé dues anguiles; un peix, una barca a la deriva. Un cap d’elefant esdevé dues pageses. Un paisatge abstracte esdevé Mollet i les seves festes, Mollet i la seva gent. Uns llençols pintats esdevenen un riu. I la natura hi és pertot. Catifes, gerros, boles de vidre petjapapers, figuretes de porcellana, ventalls, làmpades, marqueteria a sostre i parets, pintures, escultures i la finestra que dona a l’exterior. Trepitjant paisatge, tocant paisatge, observant paisatge... Som paisatge? La representació del paisatge és paisatge? Si pensem en paisatge esdevenim paisatge? Si toquem i mirem imatges de paisatges, ens fonem amb les imatges i som part d’aquell paisatge?

Animals, arbres, camps, aigua..., verds, grocs, blaus... i ciutat. Molta ciutat... Grisos. Paisatge «natural» i paisatge «urbà». Cap a quins paisatges s’està movent Mollet? Què va ser i què és ara? Cap on va? Quin és el seu futur?

Caminant per Mollet

Mixité proposa com a segona activitat un recorregut des de Gallecs fins al riu Besòs. Ens expliquen la història de Gallecs. Les lluites per protegir el parc. Massa interessos diferents: turisme, medi ambient, protecció de les espècies, construcció vial i agricultura ecològica. Per a qui és el torrent Caganell? Per què hi passegin, hi corrin o hi vagin en bicicleta les persones? Per què les aus i altres animals hi visquin i hi criïn? Per regar els camps? Amb l’extensió petita de terres que s’ha quedat Gallecs, no és possible competir amb l’agricultura extensiva. S’opta per l’agricultura ecològica i es busquen aliances per fer sostenible la proposta: acords amb els menjadors d’una escola, venda de productes al mercat ecològic, i una agrobotiga.

Dia de núvols i pluges puntuals. El verd es fa més verd. La terra s’enfanga. Caminem pel torrent Caganell. Aus migratòries, cada vegada en quantitat més petita perquè el parc està perdent riquesa en biodiversitat i condicions mediambientals per a aquestes aus; espècies invasores que han esdevingut autòctones. Què fa que una espècie sigui considerada autòctona? Autòctona vol dir que s’ha originat allà. Però si s’ha originat allà, és perquè s’han donat les condicions que han fet possible que s’originés allà... I si les condicions canvien i la mobilitat de les espècies creix amb ajuda dels humans? Si hi arriben altres espècies que s’adapten millor a les noves condicions, es poden considerar les «noves» autòctones? Per què les anomenen espècies invasores? Envaeixen el territori de les autòctones? Però si les autòctones ja no hi poden viure perquè les condicions han canviat i les espècies «novingudes» s’adapten millor a les noves condicions, per què se segueixen anomenant invasores? Envaeixen l’espai fràgil de les autòctones? Acceleren els canvis en les condicions de vida?... En tot cas, podem afirmar que es donen irregularitats en la domesticació del paisatge. Els moviments i canvis són parcials. I llavors tenim conills invasors que amenacen les collites perquè els depredadors s’han extingit. O espècies de cranc que han desbancat el cranc autòcton i han esdevingut el «nou» cranc autòcton.

Passegem i compartim per WhatsApp imatges del que anem veient. Dels paisatges que ens sorprenen, ens estranyen, ens desperten la curiositat o ens conviden a fer-nos preguntes. Mengem flors de borratja mentre compartim com cuinar les fulles i flors de card marià. Aprenem a mirar dels qui ja han mirat moltes altres vegades.

Travessem el pont i la natura desapareix. Arbres de formigó que il·luminen el parc dels Colors quan es fa de nit i que ens recorden les protestes veïnals que va provocar el projecte. La ciutat en tota la seva cruesa i quotidianitat. Travessem algunes antigues fàbriques actualment en desús i arribem al riu Besòs. «Us recordeu quan aquest riu segons el dia baixava blau, rosa, groc, segons els tints que utilitzaven aquell dia a la fàbrica?». Ho expliquen com si fos ahir, i afegeixen: «Ha canviat molt aquest riu. S’hi han recuperat ànecs i altres espècies... Anys enrere hagués sigut impossible veure aquí ànecs». Caminem i compartim sabers. Els qui estem allà ens preocupem per les poques extensions que queden de «natura», i ens tornem a preguntar, com el dia del museu: Quin paisatge i natura volem per a Mollet? Per què volem que s’identifiqui Mollet? Quina imatge-marca desitgem per a Mollet?

Imatge 4

Allò que alguns anomenen «logo»

L'Aparador del Museu Abelló s'ha convertit finalment en un espai de reflexió gràfica, un llibre d'artista, amb notes, apunts, idees i imatges de tot un procés creatiu. Com un bloc de notes, el col·lectiu Mixité ha creat una constel·lació d'imaginari, d'històries, de dubtes i de desitjos sobre Mollet i el seu paisatge. Primer, desmuntant l'escut institucional de terra vermella per convertir-lo en un eix transversal que posa en relació la fluctuació d'històries i de pensaments; després, afegint les converses i les imatges capturades en la primera activitat que es va desenvolupar al museu i a la casa taller; i, finalment, el relat, quasi cinematogràfic, creat a partir de la caminada de Gallecs al riu Besòs. La composició d'imatges i de textos, construeix un mapa plural de les relacions entre paisatge, identitat, medi ambient, sostenibilitat i art. Múltiples experiències sobre el territori que han servit per configurar una imatge gràfica, una icona, el que comunament es coneix com a «logo».

El terme *logo* encara genera controvèrsia a causa dels diversos significats que professional o socialment se li han donat. Des de la perspectiva dels treballadors del grafisme, el «logo» no seria res més que l'abreviatura de logotip i, per tant, sinònim d'aquest. Socialment, en canvi, s'ha estès el seu ús com a forma genèrica per referir-se a qualsevol representació gràfica d'una marca. Agafant aquest darrer significat, des del projecte *De molls i terra* s'ha volgut crear una «logo» que a la vegada fugís de la idea d'una marca sota la qual tot, suposadament, hi és representat.

Finalment, Mixité ha desenvolupat no un «logo», sinó una combinació potencialment infinita de «logos» a partir de diversos elements trobats, discutits i representats en les pintures trobades al museu i les fotografies fetes a la caminada. A través d'una metodologia precisa en la selecció de les imatges i dels elements i caòtica en la formació de cada «logo». D'aquesta manera es pretén generar una imatge que sigui en potència no només una, sinó moltes.

PEUS DE FOTOGRAFIA >>

- Imatge 1: Aparador del Museu Abelló
- Imatge 2: Mixité, imatge dels horts de Gallecs (central)
- Imatge 3: Mixité, imatge del riu Besòs (central)
- Imatge 4: Selecció de "logos" dissenyats a partir d'elements que han aparegut als tallers

MÉS INFORMACIÓ >>

dexposarseaixi.hotglue.me

COM ARRIBAR-HI >>

Rodalies Renfe: R2 i R8, parada Mollet Sant Fost. R3, parada Mollet Santa Rosa.
Autobusos Segalés: 302, 303, 305, 320, 321, 323, 325, 330, 332, 360, 362, 501

AGRAÏMENTS >>

A tots els participants dels tallers que han col·laborat a crear el mapa visual a partir del qual ha estat possible generar una imatge gràfica de Mollet.
A Raquel Jiménez, Santi Olivé, Gemma Safont, Pol Ansó, Salvi Safont, i al Consorci del Parc de l'Espai d'Interès Natural de Gallecs, a la Plataforma per a la Defensa de Gallecs, a l'Associació de Pagesos de Gallecs i a l'Associació Agroecològica de Gallecs.

MAPA D'AGENTS IMPLICATS

